

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobkyně: **S. B.**, zastoupená Mgr. Lenkou Kotulkovou, advokátkou se sídlem Kopečná 241/20, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2024, čj. OAM-947/BE-P07-VL14-PS-2024, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 16. 8. 2024, čj. 53 A 3/2024-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Ustanovené opatrovnici žalobkyně advokátce Mgr. Lence Kotulkové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **6 800 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení žalovaný rozhodl o zajištění žalobkyně podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a stanovil dobu trvání zajištění do 4. 12. 2024, tedy na 140 dní.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu ke krajskému soudu, který shora uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil. Krajský soud shledal, že podmínky pro vydání rozhodnutí o zajištění byly splněny a souhlasil i se závěrem žalovaného o nemožnosti nahradit zajištění zvláštním opatřením. Důvodnou však shledal námitku týkající se nedostatečného odůvodnění stanovené doby zajištění, která nebyla přiměřená. Žalobkyně byla zajištěna na dobu 140 dnů, kterou žalovaný ve svém rozhodnutí odůvodnil očekávanou délkou správního řízení (90 dnů), lhůtou k podání správní žaloby (15

dnů), lhůtou pro rozhodnutí o odkladném účinku (30 dnů) a potřebnou dobou na doručování písemností (5 dnů). Krajský soud odkázal na rozsudek NSS z 14. 3. 2024, čj. 9 Azs 38/2024-50, dle kterého nemůže žalovaný bez podrobnějšího odůvodnění přistoupit ke stanovení doby zajištění nad její maximální zákonem povolenou délku 180 dnů. Žalovaný v projednávané věci připočetl k soudy aprobované délce zajištění 110 dnů dalších 30 dnů na případné rozhodnutí o odkladném účinku, přičemž nevysvětlil, proč tak učinil. „Připočítání“ lhůty pro rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku totiž bylo možné i před novelou zákona o azylu provedenou zákonem č. 173/2023 Sb. (dále jen „novela zákona o azylu“). Stanovení doby delší s ohledem na všechny hypotetické scénáře vývoje řízení není na počátku azylového řízení přípustné. Žalovaný má stanovit nejprve dobu zajištění kratší a pak ji v případě potřeby v odpovídající délce prodlužovat. Tento postup také odpovídá čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost. Podle stěžovatele je kasační stížnost přijatelná, protože se týká otázek, které doposud nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. K nyní řešeným případům se nemá přistupovat stejně jako k případům rozhodovaným před novelou zákona o azylu, na které napadený rozsudek odkazuje ve vztahu k přípustnosti zajištění v délce 110 dní. V tehdejších případech nemohl stěžovatel do doby trvání zajištění započítat lhůtu 30 dnů pro rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku, neboť mu to neumožňovala zákonem stanovená maximální doba zajištění 120 dnů. V případě započtení této lhůty by se automaticky dostal nad maximální dobu zajištění. Zmíněnou novelou zákona o azylu se však maximální doba zajištění zvýšila na 180 dnů, a podle stěžovatele je tedy relevantní, aby počítal i s touto lhůtou. Stejně tak počítá s možným negativním rozhodnutím ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany a případným podáním žaloby proti takovému rozhodnutí, které jsou součástí doby zajištění v délce 110 dní. Stěžovateli není známá judikatura, která by v napadeném rozsudku zmiňované zajištění na dobu 110 dnů označila za maximální a jedinou možnou. Soudy v odkazovaných rozsudcích tuto dobu či odůvodnění této doby označovaly za „dostatečné“.

[4] Judikaturu, na kterou krajský soud odkázal, lze použít i pro podporu stěžovatelova názoru o nutnosti zajištění v délce 140 dnů. V rozsudku čj. 9 Azs 38/2024-50 NSS konstatoval, že cizince nelze bez dalšího zajišťovat na maximální možnou dobu. Následně uzavřel, že stěžovatel bude v dalším rozhodnutí povinen maximální dobu zajištění podrobněji odůvodnit, příp. přistoupit ke kratší době zajištění a tuto v případě nutnosti prodloužit. Stěžovatel přistoupil v projednávané věci k výrazně kratší době zajištění, přičemž jednotlivé lhůty uvedl a vysvětlil. Zároveň aktuální úprava poskytuje, ve srovnání s předchozí úpravou, mírnější maximální dobu zajištění.

[5] Podle rozsudku NSS ze 7. 2. 2019, čj. 1 Azs 316/2017-43, svědčí o přiměřenosti délky zajištění (v této věci se jednalo o 110 dnů) i to, že za situace, kdy by bylo o mezinárodní ochraně rozhodnuto dříve než uplyne stanovená doba zajištění, bude zajištění ukončeno. Dle stěžovatele je nutné postavit najisto, zda novela zákona o azylu umožňuje v odůvodněných případech zajistit cizince na 140 dnů se započítáním lhůty pro rozhodnutí o odkladném účinku. Krajský soud tak v napadeném rozsudku neučinil, neboť své závěry staví na spekulacích. Také se dopouští teoretizování (bod 36 napadeného rozsudku), které stěžovateli vyčítá. Zatímco stěžovatel lhůtu zajištění dostatečně vysvětlil, krajský soud tak

pokračování

nečiní. Spekulace o liknavosti stěžovatele je nedůvodná a nedává smysl. Domnívá-li se krajský soud, že správní orgán rozhoduje tím rychleji, čím méně má na rozhodnutí času, musel by dospět k závěru, že i dříve používaná doba 110 dnů je neadekvátně dlouhá. Touto logikou by krajský soud musel souhlasit pouze s nejkratší možnou dobou zajištění v délce řízení o mezinárodní ochraně, tedy 90 dnů. Krajský soud si dále protiřečí, pokud zmiňuje správnost zajištění v délce 110 dní, ale přitom ji z důvodu, že je pouze v rovině hypotetické, sám kritizuje. Stěžovatel připomíná, že stanovení jakékoli lhůty nad 90 dnů je pouze v rovině jisté míry pravděpodobnosti.

[6] Krajský soud nevysvětlil, proč nemůže stěžovatel počítat s možností rozhodování soudu o odkladném účinku, ale s možností žaloby proti možnému zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu počítat smí. Tedy proč může stěžovatel teoretizovat o dvou možnostech, ale třetí je již v rozporu se zákonem. Stěžovatel neví, k jakému právnímu názoru krajský soud v napadeném rozsudku dospěl, neboť z jeho argumentace je možné vybírat ze tří možných variant. Proto považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný.

[7] Žalobkyně ve vyjádření uvádí, že judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje jasná výkladová pravidla k určení doby zajištění, které má trvat nejkratší možnou dobu, jak vyplývá i z napadeného rozsudku. Existuje reálná obava, že stanovení nepřiměřené délky zajištění může vést s ohledem na hypotetický soudní přezkum, včetně podání návrhu na přiznání odkladného účinku, k prodloužení řízení. To dokládá i argumentace stěžovatele, podle kterého je doba zajištění na 140 dnů s ohledem na novelu zákona o azylu mírnější, než doba 110 dnů před zmíněnou novelou. Započítání 30 dnů spojených s hypotetickým podáním návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatelem směřuje k nepřípustné automatizaci prodloužování doby zajištění, proti kterému se staví judikatura Nejvyššího správního soudu (usnesení z 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38 nebo rozsudek z 13. 8. 2020, čj. 2 Azs 22/2020-25).

II. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[9] Kasační stížnost není přijatelná.

[10] Otázkou, zda lze dobu zajištění cizince rozšířit o časový úsek lhůty 30 dnů pro rozhodnutí o odkladném účinku pouze na základě novely zákona o azylu, která prodloužila maximální dobu zajištění cizince, se Nejvyšší správní soud již zabýval. V rozsudku z 24. 10. 2024, čj. 9 Azs 187/2024-31, dospěl k závěru, že prodloužení maximální doby zajištění bez dalšího neopravňuje stěžovatele do doby prvního zajištění přidat další časový úsek. Daná novela tedy stěžovateli pouze umožnila zajistit cizince na delší maximální dobu.

Stěžovatel je nadále povinen respektovat požadavek zajistit žadatele o mezinárodní ochranu pouze po dobu co nejkratší. Dle závěru Nejvyššího správního soudu pak nemůže být tento zásah do práv cizince (jeho zajištění) odůvodněn pouze tím, že zákon o azylu stěžovateli umožňuje postup, který zasáhne do práv cizince ve větší míře, než tomu bylo za dřívější právní úpravy.

[11] Napadené rozhodnutí, co do odůvodnění k připočtení 30 dnů pro rozhodnutí o odkladném účinku, uvádí pouze, že „*V případě řady rozhodnutí, zejména u žádostí zjevně nedůvodných, pak nemá podaná žaloba ze zákona odkladný účinek, o který cizinec žádá společně s podáním žaloby a soud má na příslušné rozhodnutí o jeho přiznání či odmítnutí 30 dní.*“ Stejně jako ve věci řešené rozsudkem čj. 9 Azs 187/2024-31 přitom z rozhodnutí stěžovatele nijak neplyne, že by předpokládal, že se bude v posuzované věci jednat o jeden z těchto případů. Stěžovateli přitom nic nebránilo v tom, aby právě tímto předpokladem odůvodnil prodloužení doby zajištění, nebo aby nejprve stanovil dobu zajištění kratší a v případě potřeby ji prodloužil.

[12] Stěžovatel namítá, že napadený rozsudek trpí vadou nepřezkoumatelnosti pro zásadní rozpor v závěrech krajského soudu ohledně stanovení doby zajištění cizince. Nejvyšší správní soud v tomto nejprve odkazuje na svou konstantní judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (rozsudky NSS z 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, z 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, nebo z 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS).

[13] Krajský soud v bodě 33 napadeného rozsudku dospěl k jasnému závěru, že stěžovatel nijak nevysvětlil, proč je po novele zákona o azylu nově nutno čekat i na případné rozhodnutí o odkladném účinku. Tím se stěžovatel odklonil od správní praxe bez jakéhokoli odůvodnění či bez relevantní změny právní úpravy. Odůvodnění, pro které krajský soud rozhodnutí stěžovatele zrušil, je srozumitelné a jasné. Krajský soud se při posouzení věci nedopustil žádného, natožpak hrubého pochybení, které by založilo přijatelnost kasační stížnosti.

III. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53, a usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

[16] Žalobkyni, t. č. neznámého pobytu, byla usnesením NSS z 3. 10. 2024, čj. 8 Azs 203/2024-32, ustanovena opatrovnice Mgr. Lenka Kotulková, advokátka. Hotové výdaje a

pokračování

odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 140 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 a 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal opatrovnici odměnu za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a sepsání vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a písm. d) č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění do 31. 12. 2024] ve výši 2 x 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celkem tedy odměna ustanovené opatrovnice činí částku 6 800 Kč, jež jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. ledna 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu